

לעי"נ אאמר"ר הכ"מ הגה"צ חיים יעקב מנחם זצוק"ל בן הרב עזריאל ז"ל

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

י"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש

פרשת כי תבא תשפ"ג

גליון תתק"ס

ובשדי חמד ח"ד מערכת למ"ד כללים כלל קמא סעיף ל"ב ד"ה ומצאתי אצלי כתב בשם הישא ברכה דהגם שאתרוגי חו"ל יותר מהודרים יש להשתמש באתרוגי ארץ ישראל, ואם אתרוגי ארץ ישראל אינם מהודרים למטה הרי הם מהודרים למעלה.

ובשורת מעשה איש סימן ד' כתב שיש להעדיף אתרוג א"י וראיה לזה, שהרי פסקו הרא"ש והטור כמבואר בשו"ע סימן רי"א ס"א שמעלת מין שבעה עדיפא על מעלת חביב, משום שבפירות האלו נשתבחה בהם א"י, ואף להרמב"ם שחולק היינו במידי דאכילה שרוצה את המין החביב, אבל במידי דמצוה, יודה הרמב"ם.

ובתשובות להגר"ח זוננפלד זצ"ל סימן ג' העיר עליו: שא"כ יוצא לנו דבכל דבר שגדל בא"י צריך להקדים בברכה, וזו לא שמענו מעולם בספרי הפוסקים, ואדרבה מין שבעה הגדל בחו"ל הוא חשוב לברך עליו אפילו נגד מין אחר הגם שגדל בא"י, והטעם כיון שבאלו המינים נשתבחה א"י יש בהם חשיבות, ובשאר מינים שלא נשתבחה בהם אין בהם מן הדין קדימה כלל. אם לא שחבת הקודש בלבבו וחביב בעיניו, ולכן ראוי להקדים החביב, וגם בזה נראה דדוקא לענין אכילתו תלוי בחביבות, ולאחר שחבת הקודש בלבבו, והדבר הזה חביב בעינו ראוי להקדימו, משא"כ במצוות שנצטוינו התנאה לפניו במצוות, לא תלוי בבחירתו כלל כי אם הדבר אשר יש בו נוי יותר, הוא מובחר למצוה.

האם יש חיוב לחבב שליח מארץ ישראל שבא לאסוף כסף בחו"ל?

הנה **החיד"א** בספרו פני דוד פרשת ראה פרק ד' כתב ואשריהם ישראל אשר בבא אליהם שליח א"י מכבדין אותו ומחבבין אותו כגלגל עיניהם וכן בדין דאמרין בגמ' כתובות ק"ב ר' אבא הוה מנשק כיפי דעכו, רב חייא בר גמאא מיגנדר בעפרא דכתיב כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו, ואם ככה יעשו גדולי עולם לאבן מקיר ועפר הארץ הדברים ק"ו לחכם מארץ ישראל.

ועוד טעמא רבא איכא דאחד מתרי"ג מצות הוא לדור בא"י לדעת הרמב"ן והרשב"ץ אפי' בחרבנה, ובבריתא דספרי דישיבת א"י אפי' בחרבנה שקולה ככל המצות, ובה שבוני גולה הם סיבה שיהיה ישוב בא"י, ובלעדס לא מצו למיקם הם זוכים במצות ישיבת א"י דאמרין גדול המעשה, וכל אלו הם דברים אמיתיים למי שאין עיניו טרוטות. לאפוקי איזה מההמון אשר יבואו בטענות נגד השליח והם סיבה למעט בכבודם והנאתם

האם יש להקדים לקנות אתרוג שגדל בארץ ישראל

אע"פ שאינו מהודר כאתרוג שגדל בחוץ לארץ?

בפרשתו כ"ו א' והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה וירשתה וישבתה בה

לפינן מכאן דיש מצוה של ישוב ארץ ישראל, עיין באור החיים הקדוש.

יש לחקור האם צריך להעדיף לקנות אתרוגים שגדלו בארץ ישראל משום מצות ישוב ארץ ישראל או דילמא אין קפיידא בזה

הנה בשו"ת ביכורי שלמה סימן כ"ה כתב שיש להעדיף את אתרוגי א"י על פני אתרוגי חו"ל.

והטעם שיש חיוב להקדים לקנות מאתרוגי ארץ ישראל: על פי מה שכתב החתם סופר סוכה דף ע"א ע"א שאספת דגנך נאמרה בארץ ישראל שהעבודה בקרקע גופה מצוה משום יישוב א"י, ולהוציא פירותיה הקדושים ועל זה ציותה התורה ואספת דגנך, וכאילו תאמר לא אניח תפילין, מפני שאני עוסק בתורה, ה"נ לא יאמר לא אאסוף דגני מפני עסק התורה, ואפשר אפילו שארי אומניות שיש בהם ישוב העולם, הכל בכלל מצוה ע"כ, א"כ נצמח מזה שעל ידי שיברכו רק על אתרוגי א"י יהיה נתרבה ישוב א"י דיהיה שמה פרנסה לכמה מאות משפחות שיכולים לעבוד אדמת הקודש ולהשמרה ולהוציא פירותיה הקדושים.

ומוסיף חידוש דיש מקום להתיר אף אם היה על אתרוגי א"י חשש איסור דרבנן: דבמקום ישוב א"י לא גזרו בזה כמבואר בגמ' בבא קמא דף פ' ע"ב שהלוקח בית בארץ ישראל כותבין עליו אונו אפילו בשבת, שמשום ישוב א"י לא גזרו.

עוד טעם כתב להעדיף אתרוגי א"י: משום דכתב המהרש"א פסחים ח' ע"ב שהטעם שרק מי שיש לו קרקע עולה לרגל, דעיקר מצות עליית רגלים כדי לשמוח שם במצות פירות הארץ שהם הביכורים ומעשר שני, ולשמח שם בהם את העני והגר והלוי באכילתו, והיא עלייה לשם שמים, מה שאין כן מי שאין לו קרקע שלא יכול לקיים כל זה, ועלייתו אינו לשם שמים, נמצא דעיקר מצות עליית רגל לארץ ישראל הוא לשמח שם במצות פירות הארץ את העני, א"כ כיון שע"י מצות קניית האתרוגים מא"י בחג הסוכות, נוכל לשמח בריוח את העני, א"כ מקיימין בזה בחג הסוכות תכלית מצות עליית הרגל א"י, ומצוה גוררת מצוה.

ובערוך השולחן אורח חיים סימן תרמ"ח ס"ק כ"ט בסופו כתב כל איש מישראל אשר נגע יראת ד' בלבו לא יקח רק אתרוגי ארץ ישראל, ואיך לא נבוש ולא נכלם בדבר מצוה שנוכל לקיימה מפרי ארצנו הקדושה ליטול דווקא מארץ העמים אוי לה לאותה בושא אוי לה לאותה כלימה ועל זה נאמר וימאסו בארץ חמדה. ולכן יש לזהר בזה מאד מאד.

גליון זה נודב ע"י ידידינו העומד לימין המערכת בכל עת

הרב **אלתר יצחק אייזיק ראבין שליט"א** ליקוד

בעל מהדורות ספרי מעדני אשר מהדורת ראבין

לרגל שמחת נישואי בנו הבה"ח המופלג בתור"ש

כמר **אברהם יהושע העשיל נ"י**

עב"ג בת הרב **דוד געלבוסאקס שליט"א**

וברכת מזל טוב לאביו הרב **יעקב ראבין שליט"א**

ולחמיו הרב **יעקב פעלדהיים שליט"א**

ולסבא הרב **דוד געלבוואקס שליט"א**

ולסבא הרב **שלום יוסף הלפרט שליט"א**

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

העומד לימין המערכת בכל עת

הרב **משה חיים מילר שליט"א**

בארא פארק

לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו

ויצליח בכל אשר יפנה

על מה שמכו העולם להוציא אתרוגים וינות מארץ ישראל לחוץ לארץ

הרי זה אסור להוציא פירות מארץ ישראל לחוץ לארץ?

קימ"ל בש"ע חו"מ סימן רל"א ס"ק כ"ו, ומקורו ב"ב צ' ע"ב אין מוציאין פירות שיש בהן חיי נפש מארץ ישראל לחוץ לארץ. ובבית יוסף כתב דכל דבר הראוי למאכל בכלל האיסור.

ובטעם הדבר: כתב בסמ"ע שם ס"ק מ"ד משום שיש ארץ ישראל כדי שיהא ברווח ובזול מצוי להם בהרוחה, וליכא למימר דהטעם משום טומאת ארץ העמים, דא"כ מדוע בארץ ישראל גופיה ממלך למלך אסור, וליכא למימר דמשום דמפקיע מן המצוות דפירות ארץ ישראל שמוליכו לחו"ל פטור מן המעשרות, דא"כ מדוע בארץ ישראל גופה אסור.

יש להקשות: על מה סומכים בזמן הזה שמוצאים אתרוגים מארץ ישראל לחול לארץ, הרי זה איסור, כן הקשה במשפט שלום למהרש"ם חו"מ סימן רל"א, וכן בשו"ת פרי השדה ח"ג סימן קפ"א, וכן בשו"ת אפרקסתא דעניא ח"ב סימן ק"ג, וכן בשו"ת בית יצחק ח"ב יור"ד סימן קכ"א ס"ד ז'.

איכא כמה תרוצים

א. כיון דמתחילה נוטעים אדעתא להוציא לחו"ל ליכא איסורא, וכעין זה איתא בגמ' ירושלמי פ"ג סנהדרין ה"ט ספרים שזכתה בהן ארץ ישראל אין מוציאין אותן, ואם כתבם ע"מ להוציא מוציא, כן תירץ במשפט שלום למהרש"ם חו"מ סימן רל"א, וכן במפתחות לשו"ת מהרש"ם ח"א יור"ד ס"ק ק', ובהגהות וחדושים ב"ב צ' ע"ב.

ב. כיון דעיקר טעם האיסור שלא להוציא פירות משום שיש אר"י שיהיה שם לצורך חיי נפש, וכיון שידוע שמיום שהתחילו ליטע אילנות באר"י לצורך מסחר ושולחים משם הרבה פירות לחו"ל ונתרבה המסחר א"כ האי הוצאה והכנסה הוא שע"י זה יש להרבה יהודים פרנסה, א"כ זהו עיקר חיי הנפש שלהם, ואם היה אסורים לשלח הפירות לחו"ל לא היה להם ממה להתפרנס, כן תירץ בשו"ת פרי השדה ח"ג סימן קפ"א.

ג. הא דאסור להוציא פירות מאר"י לחו"ל אינו מחמת שבח אר"י, דהא אפילו באר"י גופה אסור למכור ממלך אחד למלך אחר אלא מחמת יקר השער, והנה בטור חו"מ סימן רל"א מבואר לענין דאסור להשתכר יותר משתות דזהו דוקא במקום שיש ב"ד וכולם יציתו לדברי הב"ד, אבל במקום שיש פריצי הדור או עכו"ם והם יעשו מסחר בזה א"כ מה יועיל מה שנסאר לישראל ע"כ מותר, א"כ גם בנידון דידן כיון דהרבה ישמעלים סוחרים בשמנים ובאתרוגים לחו"ל, בודאי גם לישראל מותר, וזוהי יש ליישב דראינו גדולי וצדיקי הדור היה שולחים לחו"ל, כן תירץ באמרי נועם ח"ב בתשובות שבסופו סימן ב'.

ד. הא דאסור להוציא פירות מאר"י מחו"ל, ה"מ דברים שיש בהם חיי נפש, אבל לא אתרוגים, כן תירץ בשו"ת אפרקסתא דעניא ח"ב סימן ק"ג, עייש בראיות שלו, וכן בשו"ת בית יצחק ח"ב יור"ד סימן קכ"א ס"ק ז' וכן משמע במהרש"א שם ב"ב.

הנה התוס' פסחים נ"ב ע"ב הקשו על הא דמבואר בגמ' דרב ספרא הוציא יין מא"י לחו"ל, הרי אין מוציאין פירות שביעית מאר"י לחו"ל, ותרצו דמירי לסחורה דליכא איסור, דרק לאכילה אסור.

ובדבר שמואל שם שתמה על סברא הנ"ל דלעצמו אסור רק לאחרים מותר: ומגיה להיפך בתוס' לאכילה מותר לסחורה אסור, אי נמי בשוגג הויא.

יש להקשות: עדיין קשה מהא דאין מוציאין פירות מאר"י לחו"ל.

איכא כמה תרוצים.

א. דרב ספרא יסבור כ"י יהודה בן בתירה ב"ב צ' ע"ב דיין מותר להוציא מארץ ישראל לחו"ל מפני שממעט את התיפלה, כן תירץ במהרש"ם הנ"ל.

ב. העיקר כתרוען השני של תוס', שהיה בשוגג, וזוהי מתורץ שלא עבר איסור בהוצאת פירות אר"י לחו"ל, כן תירץ בצ"ח הקדוש סימן ט"ו, ועיין פאת השולחן שביעית סימן כ"ז ס"ק י"ח.

ג. בעירות העומדות ממש על גבול אר"י ליכא איסור להוציא לחו"ל, ואפשר דרב ספרא הוציא לעירות הסמוכות לאר"י, אבל פירות שמיטה אסור להוציא אפילו להני עיירות, כן תירץ בצפנת פענח סוף ח"א בהשמטות לדף ס"ד.

איך היה מותר לאליעזר להוציא פירות אר"י לחוץ לארץ?

איתא ברש"י בראשית כ"ד נ"ג על הפסוק דאליעזר נתן מגדנות שהביא עמו מיני פירות של ארץ ישראל.

יש להקשות: איך היה מותר לו הרי אסור להוציא פירות אר"י לחו"ל, כן הקשה בחתם סופר בספרו תורת משה על הפסוק אל תאחרו.

איכא כמה תרוצים

א. הא דאסור להוציא פירות אר"י, ה"מ לקחת לחו"ל, אבל אם לוקח כדי מאכלו בדרך ליכא איסורא, לפי הנ"ל א"ש דאליעזר לקח כפי צורך אכילתו והיה לו קפיצת הדרך ונשאר לו ומשום כך היה לו פירות ארץ ישראל, כן תירץ בתורת משה הנ"ל.

ב. מה שאדם צריך לצרכו לאוכלו בדרך או ליתן לחבירו דורון מותר, דליכא איסור להוציא פירות אר"י הוא רק כשעושה סחורה, כן תירץ בשו"ת התעוררות תשובה חו"מ סימן כ'.

ג. ע"פ מה שכתב הסמ"ע חו"מ סימן רל"א ס"ק כ"ו דהא דאין מוציאין פירות אר"י מחו"ל, ה"מ כשרוב הגרים באר"י ישראלים אבל אז לא היה רוב ישראל, ובתרוץ הנ"ל מיושב איך היה מותר למרגלים להביא מפירות אר"י לחו"ל, אלא כיון דלא היה רוב ישראל בארץ ישראל מותר, מעדיני אשר.

האם מי שמביא בכורים נשאר חי לעולם?

בפרשתן כ"ו ט"ז ושמרת ועשית אותם

וברש"י ושמרת ועשית אותם, בת קול מברכתו הבאת בכורים היום, תשנה לשנה הבאה.

ובאחרונים הסבירו מדוע דוקא במצות ביכורים יצאה בת קול, ולא בשאר מצות: דהיות ובמצות ביכורים היו באים בשמחה ובשיר וכל בעלי אומניות עומדים מפניהם, א"כ ה' חשש במצוה זו שעשו כ"כ ברעש ובפירסום, שח"ו ישלוט בהאנשים עין הרע, וכבר אמר רב ב"מ צ"ט ע"א תשעים ותשעה מתו בעין הרע, ע"כ יצאה בת קול ואמרה שאין להם לחשוש מזה, אלא הבאת ביכורים היום תשנה לשנה הבאה.

יש להקשות: א"כ צריך להיות שממצות הבאת בכורים יחיה לעולם, שהרי בכל שנה מברך אותה שיביא גם לשנה אחרת, וזה דבר שאי אפשר, כן מקשה החתם סופר בפרשתן, וכן בכתב סופר בפרשתן, וכן בתקון משה בפרשתן.

איכא כמה תרוצים

א. ע"פ מה שיש להקשות על מה שאנו מבקשים עשינו מה שעלינו תעשה מה שעליך, הרי נחמיה נענש על מה שאמר זכרה לי אלקי לטובה, אלא דהכוונה אע"פ שאמרת עשר בשביל שתתעשר ומותר לנסות הקב"ה כדכתיב בחננו נא בזאת וגו' מ"מ אני לא הפרשתי מעשרותי על מנת כן, אלא כאשר ציונתי לעשות רצונך אלוהי חפצתי, ומ"מ יודע אני שאין אתה מקפח שכר כל בריה, אותו השכר אני מוותרו לכלל ישראל השקיפה ממעון וברך את עמך ישראל, ובשרו הקב"ה שכן יעשה ויברך ישראל בגללו, נמצא הבכורים שיביאו כל בני ישראל מכאן ואילך מפירותיו ומברכותיו הם מביאין, והיינו הבאת בכורים תזכה להביא לשנה הבאה, לא שהוא עצמו יביא אלא בכורי כל ישראל יקראו על שמו, כן תירץ החתם סופר בפרשתן.

ב. ע"פ מה שפירשתי המדרש רבה בפרשתן ז' ח' על הפסוק "ברוך אתה בבוואך ברוך אתה בצאתך" ברוך אתה בבוואך מפרקמטיא שלך, וברוך אתה בצאתך לפרקמטיא שלך, ודוד מפרשה שנאמר ה' "ישמור צאתך ובוואך" דהכוונה שבכל אשר יפנה יצליח, ויש לחוש שעל ידי זה יקלקל מעשיו כדכתיב להלן ל"ב ט"ו וישמן ישורון ויבעט, אלא דברכה שהיא מאת ה' לא תבא על ידה קללה, וזה שאמר ה' ישמור צאתך ובוואך, שתהיה הצלחה זו ברכה מאת ה' ואתי שפיר, ולפי זה יש לומר שאחר שהביא מעשר וזכה לעשירות כדמסיים לעיל וברך את עמך ישראל וכו' ויש לחוש שיקלקלו מעשיו ולא יביא עוד לשנה הבאה, והבטיחתו הבת קול תשנה לשנה הבאה דהיינו אם יחיה יביא ולא יקלקל מעשיו והיה זרזו במצוה כשנה זאת, כן תירץ בכתב סופר בפרשתן.

ג. שאם אדם עושה המצוה בחשק והתלהבות פועל לבניו אחריו ללכת בעקבותיו, כי יראו לא דבר ריק הוא ועל מה זה משמח אילו לא היה בה ממש ח"ו אלא ודאי כי הם חיינו וכו' אבל העושה בעצלות ורפיון ימך המקרה כי יחשוב בנו מה לי ולצרה הזאת למרר את חיי אפרוק עול לגמרי ולא יאירש גיהנום תרתי גיהנום בעולם הזה ובעולם הבא, וזוהי פירש אאמ"ו "נחלתנו עדותיך לעולם" לבני אחרי לדור ודור ע"י מה "כי ששון לבני המה" וארז"ל ב"ב קט"ז המניח בן כמותו כאילו לא מת כי ע"י כחו ויגיעתו בא מה שמסגלים בניו מצוות ומעשים טובים ונחשב לו כאילו עשאם, וזה מה שכתב היום הזה שיהיו בעיניך כחדשים לעשותם בשמחה וטוב לבב, וזוהי תשנה לשנה הבאה, אחר שכבר תהיה בעלמא דקשוט תביא גם כן בכורים, כי זרעך אחריך אשר ישמרו דרך ה', מעלה אני עליך כאילו אתה עשית, כן תירץ בוידבר משה בפרשתן להגאון רבי משה פולק זצ"ל תלמיד הכתב סופר בשם בנו.

המתפרנס מחוץ לארץ האם אינו מקיים מצות ישוב ארץ ישראל?

הנה בשו"ת אבני נזר יור"ד סימן תנ"ד וכן בסימן תנ"ה כתב עיקר מצות ישוב ארץ ישראל בהיות לו פרנסה מרויח א"י, אבל אם נשלח לו מעות מחו"ל לענ"ד אין זה עיקר מצות ישוב אר"י בשלימות, ומ"מ מקיים מצות ישוב אר"י.

וכן בגליוני הש"ס כתובות ק"י ע"ב כתב שמעתי בשם גדול אחד דמי שאינו מתפרנס מאר"י אין זה עיקר מצות ישוב אר"י, ומסתמא כונתו לאבני נזר.

אבל בשו"ת מנחת אלעזר ח"ה סימן י"ב ד"ה ומ"ש כתב ז"ל ונבהלתי משתומם וישתומם כל עובר מי לא ידע מהגזירות שעשו רבותנו הקדושים המה הראשונים כמלאכים הב"י והב"ח שכל מה שמנדבים בחו"ל ילך הכל לאר"י כדי שיתחזקו עניי הכוללים היושבים על התורה ועבודה באר"י, וא"כ איך נוכל להאמין שיצאו ח"ו דברים זרים כאילו נגדם מפיו או קנה קולמסו של הגה"ק האבני נזר, ובודאי לא יצא דבר זה מפיו או מקלמסו של האבני נזר.

משיב בהלכה

מדור זה נדבך תעריך ע"י ידידת ר' מורדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגן
מושיב בהלכה שיטת ודיעת ההלכה | כל ההלכות הם מושגים ומושגת ברורה

מדור ידיעת הפרשה

א. צ"ע מדוע נשים חייבות להביא ביכורים ולא חשיב מצות עשה שהזמן
גרמא, שהרי אין מביאין ביכורים בלילה (עיי' ט"א מגילה כ ע"ב)?

ב. היכי תימצי שמצינו שמחה בבשר עוף, (שהרי ק"ל שאין שמחה אלא
בבשר בהמה)?

ג. היכי תימצי שאדם אין לו קרקע שלו ובכל אופן מביא ביכורים וקורא?

ד. חידה. איזה מצוה דרבנן מוזכרת בפרשתנו?

ה. חידה. אחד מן האיסורים בתורה, יש לו היתר מסויים ונרמז ההיתר
בפרשתנו?

ו. חידה איזה דבר הוא לא מצות עשה והוא לא איסור לאו, ובכל אופן
הוא דבר מרכזי מאוד בעבודת ה', ומי שלא עושה כן עונשו חמור מאוד,
ומי שיעשה כן שכרו גדול מאוד?

מדור ידיעת הלכות שבת

ז. הנחת פירות על אש בערב שבת גב' דויטש הניחה ביום שישי סמוך
לכניסת שבת, סיר שהיו בו רק תפוחי עץ טריים על אש חיה כדי לצלות
אותם לצורך סעודת שבת, האם מותר לה לעשות זאת?

ח. הנחת כלים רטובים ליד מקור חום גב' לוי הניחה את הכלים הרטובים
ששטפה בליל שבת ליד הפלטה של שבת, הטיפות שעל הכלים הגיעו
לחום של יד סולדת. האם גב' לוי עשתה בכך אסור דאורייתא? איסור
דרבנן?

ט. קידוש בליל שבת ר' שמעון ערך ברית מילה לבנו ביום שישי אחר
הצהרים ואכל בסעודת הברית לשובע. בליל שבת לא היה מסוגל לאכול
פת אך הוא היה מאד צמא, מה עליו לעשות כדי שיוכל לשתות ולאכול
פירות? מה יהיה עם חיוב אכילת פת של ליל שבת?

י. העברת תבשיל מכלי ראשון לכלי שני גב' כהנא הורידה בליל שבת את
סיר המרק מהפלטה על מנת להגיש מרק למסובין, מתוך כוונה להחזירו
לפלטה לצורך סעודת היום. לאחר חלוקת המרק למסובין נשאר בו מעט
מרק עם מעט תפוחי אדמה ומעט בשר. גב' כהנא רוצה להעביר את
תכולת סיר המרק לסיר קטן ולהחזיר את הסיר הקטן לפלטה. בהנחה
שחום המרק לאחר העברתו לסיר הקטן הוא יותר מיד סולדת, האם מותר
לגב' כהנא לעשות זאת?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה
הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל
מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תעריך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו,
יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב
כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב
על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא
לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010
בשעות הערב בין 8:00-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב
ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -
יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזרה"י לספר שיצא
לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה,
אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ערב ראש השנה תשפ"ד

**קיר שכתוב על זה פסוקים האם מותר לצבוע את זה או דילמא יש בזה
איסור מחיקת השם?**

בפרשתנו כ"ב ו' והקמות לך אבנים גדולות ושדת אותם בסיד וכתבת עליהן
את כל דברי התורה הזאת וגו'.

ובגמ' סוטה ל"ה ע"ב ת"ר כיצד כתבו ישראל את התורה ר' יהודה אומר על
גבי אבנים כתבוהו שנאמר וכתבת על אבנים, ואח"כ סדו אותן בסיד וכו'.

יש לחקור קיר של בית כנסת שכתוב על הקיר פסוקים או בקשות האם
מותר לצבוע את הקיר בצבע שאם יגרדו את זה יהא ניכר הפסוקים או
דילמא אסור דכיון שצבעו ואין רואים את זה עכשיו הויה מוחק את השם

הנה בשו"ת פנים מאירות ח"א סימן מ"ה, מובא בפתחי תשובה יור"ד סימן רע"ז ס"ק
ט' נשאל בבית הכנסת שהיה כתוב על הקירות כמה תפילות ובקשות
ועכשיו רוצים לצבוע את בית הכנסת האם מותר לצבוע.

ומסיק: דמותר לצבוע את קירות בית הכנסת ולא מקרי מכסה את השם.

ומביא ראייה מהא דכתיב בפרשתנו כוהקמות לך אבנים גדולות ושדת אותם
בסיד וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת וגו', ובגמ' סוטה ל"ה ע"ב ת"ר כיצד
כתבו ישראל את התורה ר' יהודה אומר על גבי אבנים כתבוהו שנאמר
וכתבת על אבנים, ואח"כ סדו אותן בסיד וכו', חזינן מכאן דהמכסה את
השם לא מקרי מוחק השם, דהא חזינן שהיה מכסים את התורה בסיד,
ואיך היה מותר לעשות כן אלא ש"מ דכיוסי לא חשיב מוחק, א"כ לפי זה
ה"ה יהא מותר לצבוע את קירות בית הכנסת באופן שאפשר לגרדו ולא
חשיב מוחק את השם.

אבל נכדו בשו"ת מעיל צדקה סימן כ"ג, **דחה ראייה זו:** דשאני הכא דהתורה היה
כתוב בחקיקה, א"כ אפילו כשהיה מכוסה בסיד לא נתבטל האותיות לכן
היה מותר לכתוב, א"כ אין ראייה לכל מקום שהכסוי מקלקל את הצבע
דמותר לעשות כן, ולכן מסיק לאיסור לצבוע בית הכנסת שכתוב פסוקים
על הקיר.

ובשו"ת בית יצחק יור"ד ח"ב סימן ק"ז **כתב מטעם אחר לדחות ראייה זו:** דשאני הכא
דכיון דרבי יהודה ס"ל דהמצוה מפי הקב"ה היה שיכתוב על האבנים
ואח"כ לסודן בסיד, הרי כן ציוה הקב"ה, וכמו שציוה למחוק שמו הקדוש
בסוטה, כן ציוה לסוד הכתב בסיד, א"כ אין ללמוד למקום אחר.

מעדני אשר יש לדחות ראייה זו בעוד אופן: דבפנים יפות בפרשתנו מקשה
איך היה מותר למחוק את השמות ולסודם בסיד, אלא ע"כ שהיה כתוב בע'
לשון חוץ מלשון הקודש לכן לא היה איסור של מחיקת השם, דאיסור
מחיקת השם רק שכתוב בלשון הקודש, א"כ אין ראייה מכאן דמותר לכסות
את שם השם עיני בשו"ת דובב משיחים ח"א סימן ק"ד שפלט בדבריו, וכן במנחת פיתים יור"ד סימן רע"ז.

וכן מביא בשו"ת רבי עקיבא איגר ח"ב סימן ט"ו בשם ספר לוויית חן פרשת כי תבא
שנסתפק בנטף שעוה על אותיות בספר תורה האם הספר תורה פסול
דהאותיות נחשבים כמחיקה, ודן שם דעל כרחק אי אפשר לומר דכסוי
חשיב כמחיקה, דאל"כ איך היה מותר לכסות בסיד את התורה הא גורם
למחיקה, אלא ע"כ דלא מקרי מחיקה, א"כ ה"נ בספר תורה לא מקרי
פסול.

אבל מדחה ראייה זו: ע"פ מה שכתב המהרש"א שם בסוטה שכתבו את
התורה על האבנים בע' לשון חוץ מלשון הקודש, א"כ אפשר דליכא איסור
מחיקה, א"כ אין ראייה דבכל מקום כיסוי לא חשיב מחיקה.

ובזה נדחה מה שתמה בשו"ת גור אריה סימן מ"ט על מה שכתב בשו"ת שבות
יעקב ח"ב סימן ד' שנשאל שנמצא בעת קריאת התורה טיפת שעוה על אותיות
ואינם נכרים כלל דרך השעוה, וכיון שא"א לגרדו בשבת האם פסולה
לקרות באותה שבת דמקרי דהאותיות מחוקים, וכתב דאסור לקרות בזה
דכיון דהויה מכוסה הויה כמחוק והספר תורה פסול, חזינן דאע"פ שאפשר
להורידו כיון דעכשיו הוא מכוסה מקרי כמחוק, והקשה עליו הנ"ל: מהא
דפרשתנו דמדחזינן שהיה סדים בסיד את האבנים שהיה התורה כתוב בזה,
ש"מ דלכסות את השם, ליכא איסור של מחיקת השם, א"כ ה"ה כשנוטף
שעוה על ספר תורה לא ניפסל הספר תורה דלא חשיב כמחוק, אבל לפי
מה שכתבנו לעיל איכא ג' דחיות שאין להביא ראייה מכאן שמותר לכסות
את שם השם, א"כ לא קשה כלום על השבות יעקב.

